

RAPPORT
Archeologisch inventariserend
veldonderzoek d.m.v. proefsleuven,
Kerkstraat te Moergestel, gemeente
Oisterwijk.

Opdrachtgever

Aan de Stegge Vastgoed B.V.
Dhr. Aan de Stegge
De Lind 20
5061 HS Oisterwijk

Projectnummer

Aeres Milieu projectnummer AM19141

Status rapport

Concept

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
Drs. M.A.K. Vroomans		4 juli 2019
Redactie:	paraaf	datum
Drs. Ing. N.J.W. van der Feest		4 juli 2019
Vrijgave:	paraaf	datum
Drs. Ing. N.J.W. van der Feest		4 juli 2019

Contactgegevens

Aeres Milieu B.V.
Noordhoven 4
6042 NW ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	2
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	3
1. INLEIDING	4
2. VOORONDERZOEK	6
3. WERKWIJZE	8
4. VELDWERKZAAMHEDEN	9
4.1 Algemeen	9
4.2 Fysisch geografische beschrijving van de bodemopbouw	9
4.3 Beschrijving van de bodemopbouw (proefsleuvenonderzoek)	10
4.4 Vlakken	12
4.5 Vondstmateriaal	13
4.6 Monsters	13
5. CONCLUSIE	14
5.1 Algemeen	14
5.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen	14
7. AANBEVELINGEN	16
LITERATUURLIJST	17

Bijlagen:

- 1 Ligging werkput 1
- 2 Allesporenkaart

SAMENVATTING

In opdracht van Aan der Stegge Vastgoed bv heeft Aeres Milieu op 8 mei 2019 een inventariserend onderzoek door middel van proefsleuven uitgevoerd op de locatie Kerkstraat te Moergestel, gemeente Oisterwijk.

De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van het centrum van Moergestel in het middengebied binnen de wegen Prinses Margrietstraat, Rootven, Kerkstraat en Schoolstraat.

Uit het in 2009 uitgevoerde bureauonderzoek bleek een hoge archeologische verwachting op alle perioden voor het plangebied. Daartoe is een aanvullend booronderzoek uitgevoerd in 2018 om te zien in hoeverre de bodem nog intact was. Uit dit onderzoek bleek dat het nog intact was en er zelfs in een aantal boringen nog een B-horizont aanwezig was. Daarom werd dit proefsleuvenonderzoek geadviseerd.

Het plangebied ligt op een verhoging in het landschap (dekzandrug) wat een interessante plek is om zich te vestigen vanaf de steentijd tot de vroege middeleeuwen. Op historische kaarten is te zien dat omliggende straten sinds de 19^e eeuw al zijn bebouwd. De archeologische verwachting was bij aanvang van dit onderzoek dan hoog voor alle perioden.

Tijdens dit proefsleuvenonderzoek is onder een antropogeen aangebracht plaggendek een intacte podzolbodem aangetroffen.

De overgang naar de C-horizont bleek in het grootste deel van het plangebied niet verstoord te zijn, enkel in het zuidelijk deel was er sprake van vermenging van de natuurlijke bodem met het bovenliggende pakket. Dit kan het gevolg zijn van het bewerken van de grond toen het plaggendek werd aangebracht. Ondanks goede omstandigheden zijn in het plangebied geen archeologisch relevante sporen of vondsten aangetroffen.

Op basis van deze gegevens wordt geadviseerd om geen vervolgonderzoek uit te voeren en het terrein vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging als gevolg van de voorgenomen verstoring van een mogelijk aanwezig bodemarchief tot een minimum worden beperkt.

Hoewel de kans klein is, kan de aanwezigheid van archeologische sporen of resten nooit volledig worden uitgesloten. Indien in het plangebied toch archeologische sporen of resten worden aangetroffen dient hiervan melding te worden gemaakt bij de Minister van OCW (in de praktijk de RCE) of zoals gangbaarder is bij de gemeente Oisterwijk conform Artikel 5.10 (Archeologische toevalsvondst) van de Erfgoedwet 2016.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Administratieve gegevens

Projectnummer	: AM19141
OM-nummer	: 4703170100
Soort onderzoek	: Proefsleuvenonderzoek IVO-P
Adres onderzoekslocatie	: Kerkstraat te Moergestel
Toponiem	: Kerkstraat
Gemeente	: Oisterwijk
Gemeente	: Noord-Brabant
Kadastrale registratie	: Oisterwijk, sectie A, nummer 3443 en 4242
Coördinaten	: centrum 140.711; 395.053 N: 140.715; 395.086 W: 140.685; 395.053 Z: 140.694; 395.001 O: 140.751; 395.061
Oppervlakte	: circa 1.380 m ²
Huidig locatie gebruik	: weiland
Aanleiding onderzoek	: Herontwikkeling
Opdrachtgever	: Aan der Stegge vastgoed bv
Bevoegde overheid	: Gemeente Oisterwijk
Opslag documentatie en materiaal	: Noordhoven 4 te Roermond tot deponering bij provinciaal depot te 's Hertogenbosch
Datum uitvoering	: 8 mei 2019

1. INLEIDING

In opdracht van Aan der Stegge Vastgoed bv heeft Aeres Milieu op 8 mei 2019 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op de locatie:

Adres onderzoekslocatie	: Kerkstraat te Moergestel
Gemeente	: Oisterwijk
Oppervlakte	: 1.380 m ²
Huidig perceelgebruik	: weiland
Toekomstig perceelsgebruik	: herontwikkeling

Dit archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de richtlijnen van de BRL SIKB 4000, KNA 4.0. De werkzaamheden in het veld zijn uitgevoerd door een senior KNA archeoloog en een veldtechnicus.

Aanleiding

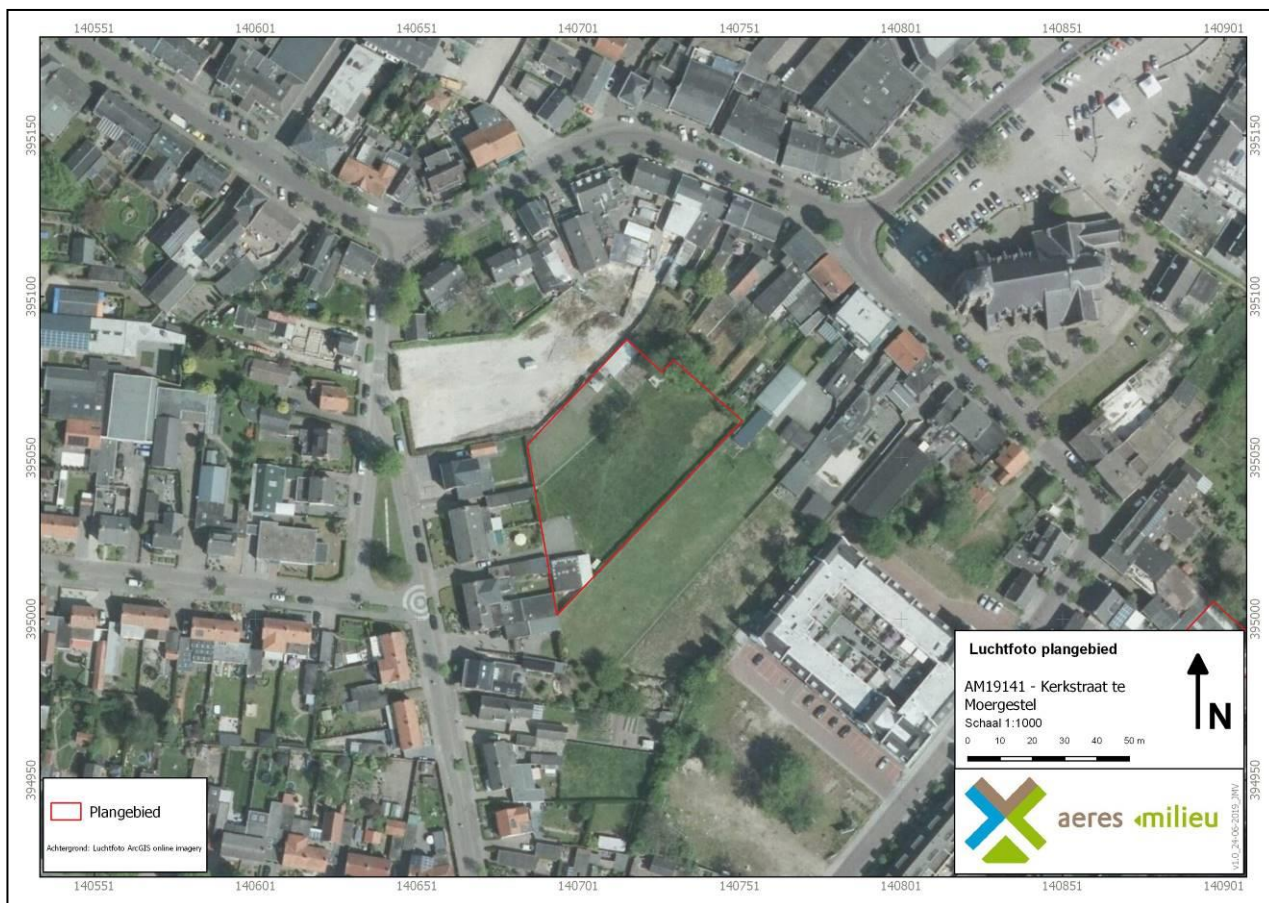
De aanleiding voor het laten uitvoeren van dit bodemonderzoek is de voorgenomen herontwikkeling van het centrum van Moergestel in het middengebied binnen de wegen Prinses Margrietstraat, Rootven, Kerkstraat en Schoolstraat. De diepte van de toekomstige verstoring is niet bekend, maar zal naar verwachting tot tenminste 1,0 meter beneden maaiveld reiken. In 2009 is een bureauonderzoek uitgevoerd waaruit bleek dat het terrein een hoge archeologische potentie heeft. In 2018 is aanvullend hierop een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Aangezien de bodem niet verstoord was en er zelfs nog een B-horizont werd aangetroffen in een deel van het terrein, werd een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven geadviseerd.

Doel

Het doel van het proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting en gebeurt door middel van waarnemingen in het veld, waarbij (extra) informatie wordt verkregen over bekende en/of verwachte archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied. Dit omvat de aan- of afwezigheid, de aard, de omvang, de datering, de gaafheid, de conservering en de inhoudelijke kwaliteit van de archeologische waarden.

Plangebied

Het plangebied ligt ingesloten binnen de reeds aanwezige bebouwing aan de Kerkstraat en de Prinses Margrietstraat in het centrum van Moergestel (figuur 1). Momenteel is de locatie in gebruik als weiland/tuin.

Figuur 1: Luchtfoto van het onderzoeksgebied. Het plangebied is met het rode kader weergegeven (Bron: PDOK).

2. VOORONDERZOEK

In 2009 is een bureauonderzoek met verkennend booronderzoek uitgevoerd voor het plangebied.

De gespecificeerde verwachting is in het betreffende rapport als volgt verwoord¹:

Jager-verzamelaars uit het laat-paleolithicum en mesolithicum kozen als woon- en verblijfplaats vaak voor de hoger liggende terreingedeelten in het landschap, bij voorkeur in de buurt van open water. Nabij deze waterrijke plekken was er een grote biodiversiteit, waardoor de jacht en het verzamelen van plantaardig voedsel betrekkelijk gemakkelijker was. Deze situatie doet zich in het plangebied voor, waardoor er een hoge kans bestaat op het aantreffen van laat-paleolithische en mesolithische vindplaatsen. Deze vuursteenvindplaatsen worden gekenmerkt door een spreiding van vuursteen aan het toenmalige oppervlak. Vanaf het neolithicum ontstaan in onze streken de eerste landbouwculturen die gekenmerkt worden door sedentaire nederzettingen. In de beginperiode combineert men de eigen teelt met het jagen en verzamelen, maar geleidelijk stapt men over naar landbouw en veeteelt. De nederzettingen worden gekenmerkt door permanente woningen, die soms diep in de grond gefundeerd waren. Waterputten werden gegraven voor de watervoorziening terwijl in en nabij de nederzetting afvalkuilen werden gegraven om afval te begraven. Deze sporen kunnen diep in de bodem reiken, waardoor een oppervlakkige verstoring enkel impact heeft op de bovenste delen van de sporen. Ondiepe sporen kunnen echter wel zijn verdwenen. In de periode vanaf het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen heeft men nog steeds een voorkeur voor hoger en droger gelegen gebieden. Vanwege de relatief hoge ligging van het plangebied op een dekzandrug wordt daarom een hoge verwachting toegekend voor vindplaatsen vanaf het neolithicum tot en met de vroege middeleeuwen.

Eventueel aanwezige resten uit beide bovengenoemde perioden zijn afgedekt door het later opgebrachte plaggendeek. De resten worden namelijk verwacht onder het plaggendeek in de oorspronkelijke bovengrond van de podzolbodem. Vanwege deze afdekkende laag zijn de archeologische resten minder kwetsbaar voor bodemingrepen.

Het plangebied ligt direct ten zuidwesten van de dorpskerk van Moergestel en wordt in het noordoosten en zuidoosten begrenst door respectievelijk de straten Rootven, Kerkstraat en de Schoolstraat. Uit bestudering van historisch kaartmateriaal komt naar voren dat het gehele noordoostelijke en zuidoostelijke deel van het plangebied, aan de straten Kerkstraat en Schoolstraat, sinds tenminste begin 19e eeuw is bebouwd (afbeelding 2.6 e.v.). Hierbij gaat het waarschijnlijk om particuliere woonhuizen.

Gezien de ligging van het plangebied binnen de historische dorpskern van Moergestel, kunnen binnen het plangebied resten worden verwacht die gerelateerd zijn aan de nederzettingsgeschiedenis van Moergestel vanaf tenminste de 12e eeuw of mogelijk de hoge middeleeuwen. Om deze redenen geldt ook voor de periode late middeleeuwen tot en met de nieuwe tijd een hoge archeologische verwachting (zie tabel 1) (Hagens 2019).

In 2018 is in aanvulling op het eerder uitgevoerde bureauonderzoek een verkennend booronderzoek uitgevoerd in het plangebied.² De resultaten hiervan tonen dat in een deel het plangebied sprake is van een antropogeen ophogingsdek dat op de natuurlijke ondergrond, de C-horizont ligt. In drie boringen is nog een B-horizont tussen de toplaag en de natuurlijke ondergrond aanwezig.

Om deze redenen wordt aanvankelijk een vervolgonderzoek geadviseerd voor het deel van het plangebied waar nog een B-horizont werd aangetroffen. Dit onderzoek kan de vorm hebben van een proefsleuvenonderzoek. Een dergelijk proefsleuvenonderzoek kan alleen worden uitgevoerd op basis van een nog op te stellen en goed te keuren Programma van Eisen (PvE). Indien in dit deel van het plangebied sporen worden aangetroffen wordt geadviseerd om in het oostelijk deel ook vervolgonderzoek uit te voeren. Indien er geen sporen worden aangetroffen in het westelijk deel (rood op figuur 2) dan kan het oostelijk deel (geel op figuur 2) worden vrijgegeven (Vroomans 2018)

Het bovenstaande advies is beoordeeld door de bevoegde overheid, in dit geval de gemeente Oisterwijk. Het college onderschrijft het gegeven advies. Er dient daarom een PvE worden opgesteld t.b.v. een proefsleuvenonderzoek in het westelijk deel van het terrein. Indien sporen worden aangetroffen kan worden overwogen om het oostelijk deel ook te onderzoeken. Het college wordt graag tijdig in die afweging

1 Hagens, 2009.

2 Vroomans 2018.

meegenomen.³

Hiertoe is een Programma van Eisen opgesteld in 2018.⁴

Figuur 2: Advieskaart uit het vooronderzoek: in rood is vervolgonderzoek geadviseerd en in geel enkel vervolgonderzoek indien het onderzoek in het rode deel daar aanleiding toe geeft.

³ Brief gemeente Oisterwijk met selectiebesluit d.d.20-11-2018.

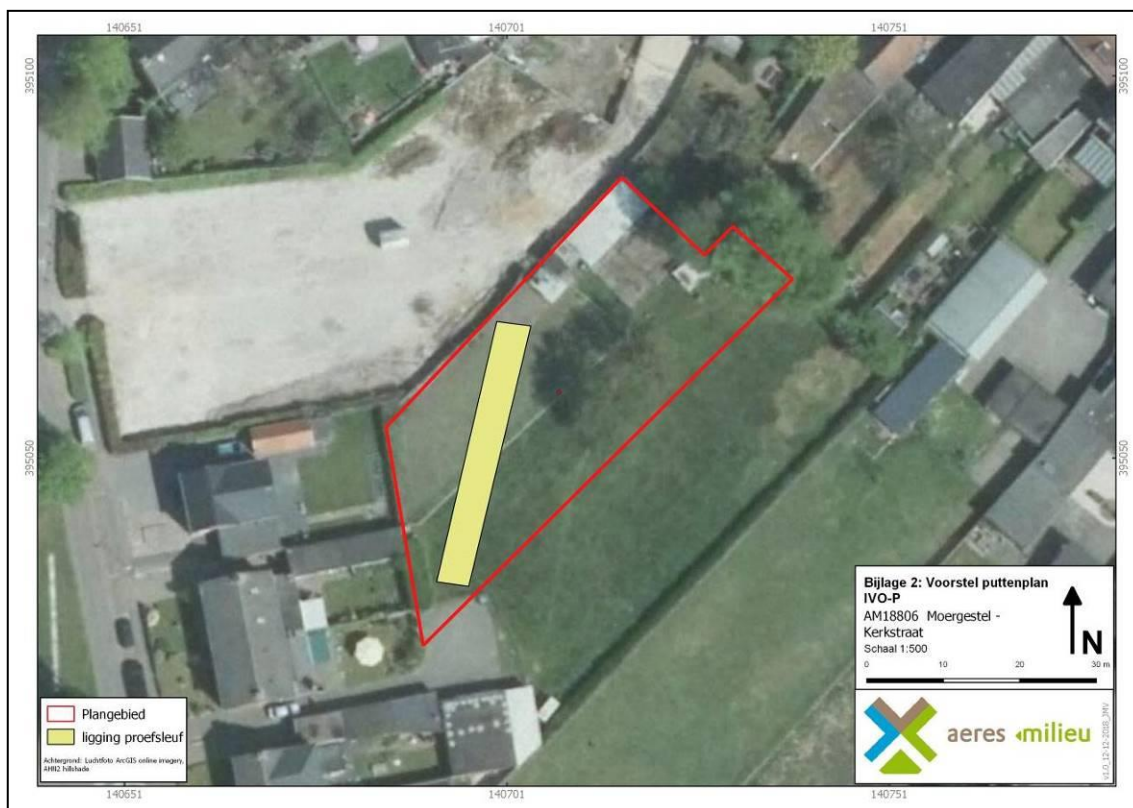
⁴ Vroomans 2018.

3. WERKWIJZE

De werkzaamheden zijn voor zover mogelijk uitgevoerd conform het Programma van Eisen.⁵ Bij het bepalen van de locatie van de werkput is rekening gehouden met de resultaten van het vooronderzoek en de aanwezige boom in het plangebied (bijlage 1).

De werkput is aangelegd door een machinist met bandenkraan van de firma Luyten voorzien van een gesloten gladde bak. Bij het aanleggen van en het verdiepen tot het vlak is gebruik gemaakt van een metaaldetector. Na het aanleggen van het juiste niveau zijn er vlakfoto's genomen (overzichten en secties) en is het vlak digitaal ingetekend met behulp van een DGPS.⁶

De profielopbouw is middels kolomopnames onderzocht. Deze zijn gedocumenteerd (1:20) en bodemkundig beschreven. Er zijn twee kolomopname gedocumenteerd. Er zijn in vakken van 5x4 meter hoogtematen genomen, zowel op de putbodem als op het maaiveld aangrenzend aan de werkput. Het vlak is gefotografeerd, beschreven en getekend. Vondsten, voor zover aanwezig, zijn in vakken van 5x4 meter verzameld. Na volledige documentatie van de werkput is deze ten slotte weer gedicht. Omdat er geen sporen of relevante vondsten zijn aangetroffen was het niet noodzakelijk om het oostelijk deel ook te onderzoeken (zie PvE).

Figuur 1: Puttenplan uit het Programma van Eisen (Vroomans 2018).

⁵ Vroomans 2018.
⁶ Stonex S9III Plus.

4. VELDWERKZAAMHEDEN

4.1 Algemeen

Tijdens het onderzoek is één werkput aangelegd van 4 x 33 m. Dit is 2 meter minder dan in het PvE werd voorgeschreven maar dit had te maken met de aanwezige boom en hekken in het plangebied waardoor er minder manoeuvreerruimte voor de kraan was. Omdat er geen sporen en vondsten zijn aangetroffen zijn er elders geen extra meters aangelegd. In totaal is 132 m² van het oppervlak van het plangebied onderzocht. Dit komt neer op 9.6% van het plangebied. De allesporenkaart is in bijlage 2 opgenomen.

Figuur 2: Sfeerfoto gezien in zuidelijke richting: aanleg van de werkput.

4.2 Fysisch geografische beschrijving van de bodemopbouw

Theoretisch kader

Op de geomorfologische kaart is het plangebied niet gekarteerd vanwege de ligging in bebouwd gebied (woonwijk). Uit de geomorfologische gegevens van de omliggende gebieden kan worden afgeleid dat het plangebied behoort tot een dekandrug (code 4K14).

Volgens de bodemkaart ligt het plangebied binnen de bebouwde kom en is daarom niet gekarteerd. Uit de bodemgegevens van de omliggende gebieden kan worden afgeleid dat binnen het plangebied mogelijk hoge zwarte enkeerdgronden gevormd in lemig fijn zand (bijlage 6, code zEZ23)⁷ voorkomen.

Enkeerdgronden hebben een plaggende of esdek dat is ontstaan doordat mogelijk al vanaf de late middeleeuwen op grote schaal het systeem van potstalbemesting werd toegepast.⁸ Plaggen werden met mest van het vee vermengd en op de akkers uitgespreid om de bodem vruchtbaarder te maken. In de loop der tijd is hierdoor een plaggende op de oorspronkelijke bodem ontstaan.⁹

Dergelijke cultuurdekken hebben vaak een beschermende werking en dienen als een buffer die de potentiële archeologische lagen beschermt tegen verstoringen. De totale dikte van het plaggende is bij de hoge enkeerdgronden meer dan 50 cm.¹⁰ De bouwvoor (Aap-horizont) is grijsbruin tot zwart van kleur. Hieronder liggen oudere niveaus/lagen van het plaggende (Aa-horizont), die meestal wat lichter van kleur zijn. Onder het plaggende ligt de oorspronkelijke bodem, mogelijk een podzolgrond. De podzolgrond bestaat uit een A-horizont, waaronder vaak een E-horizont (uitspoelingshorizont) aanwezig is. Hieronder ligt de B-horizont (inspoelingshorizont), die geleidelijk overgaat in de C-horizont.¹¹ Afhankelijk van de vroegere bodembewerking is de oorspronkelijke A-, E- en/of B-horizont al dan niet intact. Vaak zijn deze door verploeging met de onderste helft van het plaggende vermengd geraakt.

Op de bodemkaart staan de gemiddelde grondwaterstanden aangeven met grondwatertrappen. Vanwege de ligging in bebouwd gebied is dit eveneens niet gekarteerd maar door extrapolatie van aangrenzende gebieden is de verwachting dat in het plangebied sprake is van grondwatertrap VI of VII.

Bij Grondwatertrap VI ligt de gemiddeld hoogste grondwaterstand tussen 40 en 80 cm beneden maaiveld en de gemiddeld laagste grondwaterstand ligt tussen 150 en 200 cm beneden maaiveld.

Bij Grondwatertrap VII ligt de gemiddeld hoogste grondwaterstand dieper dan 80 cm beneden maaiveld en de gemiddeld laagste grondwaterstand ligt dieper dan 160 cm beneden maaiveld.

Deze grondwatertrappen wijzen op een goede ontwatering van de bodem wat goede mogelijkheden schept voor landbouw. De kans op het aantreffen van goed geconserveerde organische resten is echter laag. Enkel in diepe waterverzadigde contexten zouden deze resten kunnen worden aangetroffen.

Verkennd booronderzoek (Vroomans 2018)

Uit het bureauonderzoek kwam naar voren dat er in het plangebied een hoge zwarte enkeerd bodem voorkomt. In alle boringen is onder de toplaag een pakket donkerbruin, humeus zand aangetroffen, al is het pakket in boring 1 en 6 te dun om echt een plaggende te noemen (want <50 cm dikte). Met name in de westelijke helft van het plangebied lijkt de bodem nog grotendeels intact, gezien de aanwezigheid van een B-horizont. In het overige deel van het plangebied is een AC-horizont aanwezig. Omwille van de aanwezigheid van de B-horizont wordt de hoge verwachting voor het aantreffen van resten uit alle perioden gehandhaafd in het westelijk deel van het plangebied. In het oostelijk deel van het plangebied wordt de verwachting voor de periode laatpaleolithicum – mesolithicum bijgesteld naar laag. Dit vanwege de kwetsbaarheid van deze vindplaatsen die zich normaal gezien in de overgang van de B- naar de C-horizont bevinden en de B-horizont hier ontbreekt. De verwachting voor de periode neolithicum- vroege middeleeuwen wordt bijgesteld naar middelhoog vanwege het ontbreken van de B-horizont.

4.3 Beschrijving van de bodemopbouw (proefsleuvenonderzoek)

Op de Allesporenkaart (bijlage 2) is weergegeven waar profielopnames zijn gedocumenteerd. Ter illustratie van de bodembeschrijving zijn beide profielopnames, 1.1 en 1.2 afgebeeld (zie figuur 5 en 6).

⁷ Alterra 2009, kaartblad 58 Oost.

⁸ Spek 2004.

⁹ Renes 1999.

¹⁰ De Bakker en Schelling 1989, 141.

¹¹ Idem, 127.

De bovengrond bestaat uit een circa 40 cm dik pakket dat bestaat uit donkerbruingrijs, matig fijn zand, de Aa-horizont.

Daaronder bevindt zich een circa 50 cm dik pakket donkerbruingrijs, matig fijn zand, die matig baksteen- en houtskoolhoudend is. Dit betreft een antropogeen opgebracht pakket, het plaggendek.

Vervolgens is er in het grootste deel van de put (profiel 1.1) een duidelijk podzolbodem aanwezig. Aan het einde van de put (zuidelijk deel) is deze podzolbodem door latere bewerking en bioturbatie tot een menglaag van A- B- en C-horizont geworden.

Tenslotte volgt hieronder de natuurlijke ondergrond van dekzand (C-horizont).

Figuur 3: Zicht op profiel 1.1. met onder het antropogeen opgebrachte pakket een podzolprofiel.

Figuur 4: Zicht op profiel 1.2 waarbij juist boven de gele C-horizont een menglaag is te zien.

4.4 Vlakken

Binnen het plangebied is het vlak aangelegd op het eerste leesbare (archeologisch) niveau, hier op de overgang van de B-horizont naar de C-horizont. Er werden geen sporen aangetroffen, enkel sporen van bioturbatie.

WP 1

In het zuidelijk deel van het plangebied (wp 1) is het vlak aangelegd op een diepte van circa 11.17m +NAP in de noordkant van werkput 1, oplopend naar de zuidkant naar 11.54 m +NAP.

4.5 Vondstmateriaal

Zowel de bovengrond als het archeologisch vlak zijn stelselmatig onderzocht op de aanwezigheid van vondstmateriaal.

Er werd in vak 1 in de bovengrond enkel vondsten aangetroffen. Het gaat hierbij om een jampotje, een wijnfles en een bus Elnett haarspray. Allen uit de recente tijd, op de bus haarlak stond een prijs van Fl 12,95. Deze bus zal dus in ieder geval wel vóór 2002 (invoering euro) dateren. Deze vondsten zijn direct op het veld gedeselecteerd omdat ze niet ouder dan 50 jaar waren en diep onder de toplaag werden aangetroffen..

Figuur 5: De enige vondsten die tijdens het onderzoek zijn aangetroffen betreffen een jampotje, een wijnfles en een bus haarlak uit een recente periode.

4.6 Monsters

Er zijn tijdens het onderzoek geen antropogene of natuurlijke fenomenen aangetroffen die relevant waren voor bemonstering. Er zijn derhalve geen monsters genomen.

5. CONCLUSIE

5.1 Algemeen

In mei 2019 is door Aeres Milieu een inventariserend onderzoek door middel van proefsleuven uitgevoerd aan de Kerkstraat te Moergestel. Tijdens het onderzoek werd een oude akkerlaag aangetroffen met in een groot deel van de werkput hieronder nog een oorspronkelijk podzolprofiel. Op de overgang van de B-horizont naar de C-horizont werd het vlak aangelegd. Er werden geen sporen aangetroffen.

Omdat er geen vindplaats is aangetroffen, kan er geen waardering volgens de KNA (protocol 4004) worden opgesteld.

5.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

Voor zover mogelijk dient antwoord te worden gegeven op de volgende vragen:

- Bevinden zich in het plangebied nog archeologisch relevante sporen of vondsten?
Nee, er zijn geen sporen of relevante vondsten aangetroffen.
- Zijn er archeologische resten *in situ* bewaard gebleven, vanaf welke diepte en dient hier in de toekomst rekening mee te worden gehouden bij ontwikkelingen in het plangebied en de directe omgeving?
Nee, ondanks de aanwezigheid van een intact bodemprofiel in het grootste deel van de put, zijn er geen archeologische resten aangetroffen.
- Wat is de aard, datering, omvang en begrenzing (horizontaal en verticaal) van archeologische resten, grondsporen en structuren?
Niet van toepassing.
- Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondst categorieën behoren zij?
De enige vondsten die zijn aangetroffen dateren uit de recente tijd, en zijn derhalve op het veld reeds gedeselecteerd.
- Is er sprake van een duidelijke stratigrafie, wellicht met ophogingslagen en looppniveaus en/of wegdekken? Indien hier restanten van aanwezig zijn, hoe kunnen deze dan geïnterpreteerd worden m.b.t. functie en datering?
Er is een duidelijke stratigrafie aanwezig in het plangebied waarbij onder het antropogeen aangebrachte pakket (plaggendek) een podzolprofiel werd aangetroffen.
- Wat is de gaafheid en conservering van grondsporen, structuren en vondstconcentraties?
Niet van toepassing.
- Wat is de landschappelijke ligging van de site(s). Meer in het bijzonder, wat is de geologische, geomorfologische en bodemkundige context?
Geomorfologisch gezien ligt het plangebied op een dekzandrug. Geologisch gezien bestaat de ondergrond uit de dekzanden van de formatie van Bortel (Laagpakket van Schimmert). Bodemkundig is er een antropogeen aangebracht dek aanwezig (plaggendek).
- Is er sprake van (sub)recente verstoring en postdepositionele processen?
In het zuidelijk deel van de werkput is het podzolprofiel niet meer intact en is het omgezet. Het overige deel van het plangebied is nog intact
- Wat is de relatie tussen het gebruik en de geschiedenis van de onderzoekslocatie en de historische, historisch-landschappelijke en overige cultuurhistorische aspecten van zijn omgeving?
Niet van toepassing.

- Waar en in welke mate is deze locatie geschikt voor paleo-ecologisch en natuurwetenschappelijk onderzoek? Welke methoden zijn het meest kansrijk?
Niet van toepassing.
- Indien er geen archeologische resten of beperkte archeologische fenomenen (bijv. alleen losse vondsten zonder enige context) oplevert, welke verklaring kan hieraan worden gegeven? Is er bijvoorbeeld sprake van aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of actief landgebruik, verstoringen van antropogene aard, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden als gevolg van bodemprocessen of beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden als gevolg van werk- en/of weersomstandigheden?
Ondanks de omstandigheden goed waren is er geen archeologische vindplaats aangetroffen.
- Hoe kan de vindplaats gewaardeerd worden op basis van de fysieke en archeologisch inhoudelijke kwaliteit? Welke waarde is er samenvattend te geven aan het onderzoeksgebied en de daarin te onderscheiden delen (binnen verticale en/of horizontale grenzen; complextypen, periode, sites)? Beschrijf en beredeneer de verschillen in waarde conform de waarderingstabel uit de KNA 4.0.
Omdat er geen vindplaats is aangetroffen is het niet mogelijk om een waardering op te stellen.

7. AANBEVELINGEN

Het plangebied ligt op een verhoging in het landschap (dekzandrug) wat een interessante plek is om zich te vestigen vanaf de steentijd tot de vroege middeleeuwen. Op historische kaarten is te zien dat omliggende straten sinds de 19^e eeuw al zijn bebouwd. De archeologische verwachting was bij aanvang van dit onderzoek dan hoog voor alle perioden.

Tijdens dit proefsleuvenonderzoek is onder een antropogeen aangebracht plaggendek een intacte podzolbodem aangetroffen.

De overgang naar de C-horizont bleek in het grootste deel van het plangebied niet verstoord te zijn, enkel in het zuidelijk deel was er sprake van vermenging van de natuurlijke bodem met het bovenliggende pakket. Dit kan het gevolg zijn van het bewerken van de grond toen het plaggendek werd aangebracht.. Ondanks goede omstandigheden zijn in het plangebied geen sporen aangetroffen. Op basis van deze gegevens wordt geadviseerd om geen vervolgonderzoek uit te voeren en het terrein vrij te geven voor verdere ontwikkeling.

Het uitgevoerde onderzoek is verricht conform de gestelde eisen en gebruikelijke methoden. Het onderzoek is gericht op het inzichtelijk maken van de toestand van het aanwezige bodemarchief. Hiermee kan de beschadiging dan wel vernietiging van het bodemarchief als gevolg van de voorgenomen verstoring tot een minimum worden beperkt.

Hoewel de kans klein is, kan de aanwezigheid van archeologische sporen of resten nooit volledig worden uitgesloten. Indien in het plangebied toch archeologische sporen of resten worden aangetroffen dient hiervan melding te worden gemaakt bij de Minister van OCW (in de praktijk de RCE) of zoals gangbaarder is bij de gemeente Oisterwijk conform Artikel 5.10. (Archeologische toevalsvondst) van de Erfgoedwet 2016.

LITERATUURLIJST

Bakker, de, H., 1966: De subgroepen van het systeem van bodemclassificatie voor Nederland, in *Boor en spade: verspreide bijdragen tot de kennis van de bodem van Nederland*, Wageningen.

Bakker de, H en J. Schelling, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland, de hogere niveaus*. Staring Centrum, Wageningen.

Berendsen, H.J.A., 2008: *Landschappelijk Nederland. Fysische geografie van Nederland*, Assen.

Cate, ten, J. A. M./ A. F. van Holst/ H. Kleijer/ J. Stolp, 1995: *Handleiding bodemgeografisch onderzoek, richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem*, Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Hagens, D., 2009: *Bureauonderzoek Avang-terrein te Moergestel gemeente Oisterwijk*. Synthesgra Rapport S090119

Mulder, de, E.J.F./ M.C. Geluk/ I. Ritsema/ W.E. Westerhoff/ T.E. Wong, 2003: *De ondergrond van Nederland*. Utrecht.

SIKB, 2006: *Leidraad inventariserend veldonderzoek, Deel: karterend booronderzoek*, Gouda.

Vroomans, M.A.K. 2018: *Archeologische veldonderzoek d.m.v. boringen (verkennde fase) Kerkstraat te Moergestel*. AM18394

Vroomans, M.A.K. 2018: *PvE Kerkstraat te Moergestel*. AM18608.

Zonneveld, J.I.S., 1981: *Vormen in het landschap, hoofdlijnen van de geomorfologie*, Utrecht.

Digitale bronnen:

www.arcgis.com
www.archis.cultureelerfgoed.nl
www.beeldbank.cultureelerfgoed.nl
www.bodemloket.nl
www.dinoloket.nl
www.topotijdreis.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl

Archeologische kaarten en databestanden:

Alterra 2009: *Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000, blad 58 Oost*, Wageningen.

Archeologische Monumenten Kaart (AMK), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.

Archeologisch Informatie Systeem II (Archis2), Rijksdienst voor Cultureel erfgoed (RCE), Amersfoort, 2007.

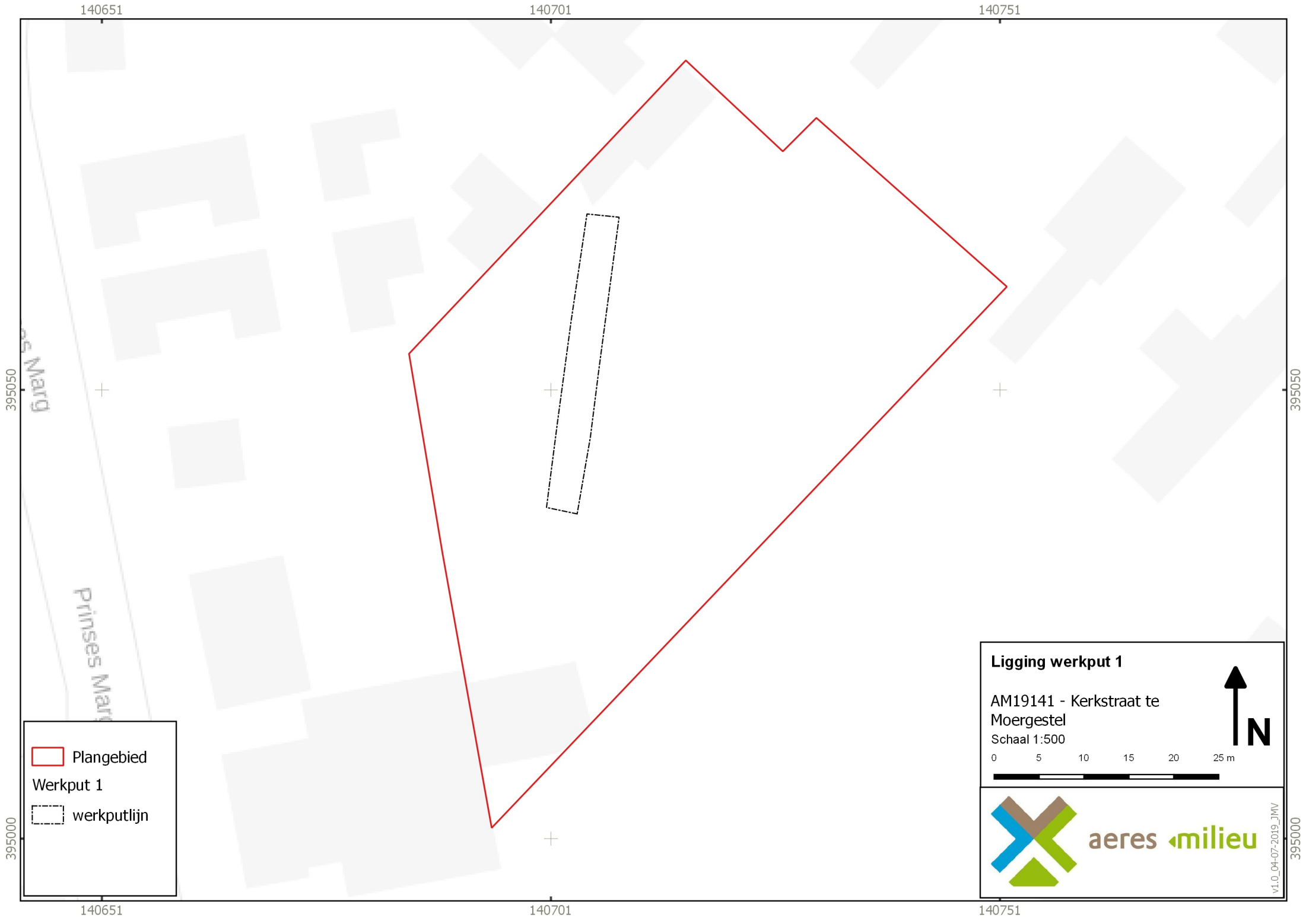
Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden, 2e generatie, IKAW, Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB), Amersfoort, 2000.

Beleidsplan archeologie Gemeente Oisterwijk.

Archeologische beleidskaart gemeente Oisterwijk, 2009. Past2Present.

BIJLAGE 1

Ligging werkput 1

 Plangebied

Werkput 1

 werkputlijn

Ligging werkput 1

AM19141 - Kerkstraat te Moergestel

Schaal 1:500

0 5 10 15 20 25 m

v1.0_04-07-2019_JMV

BIJLAGE 2

Allesporenkaart

140701

395050

140701

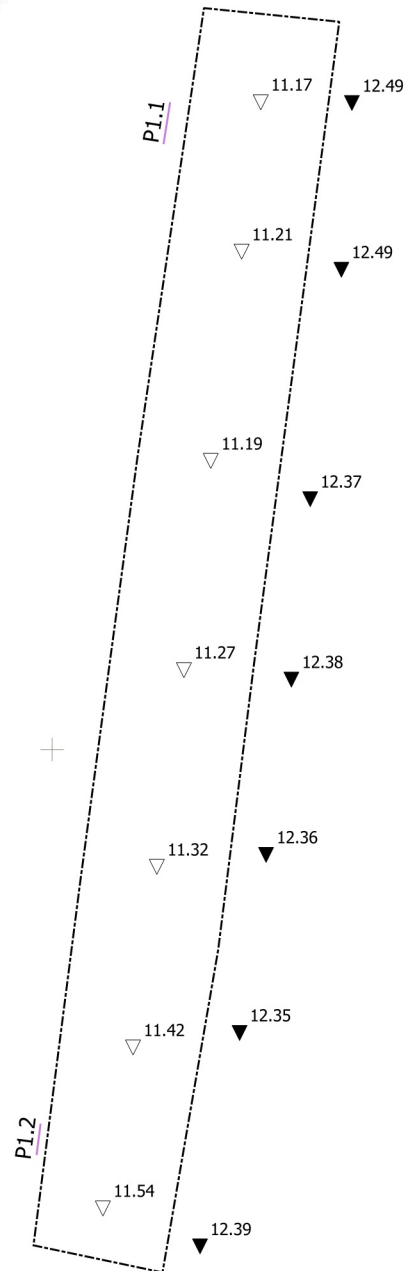
395050

Werkput 1

 werkputlijn

Hoogtematen

- vlakhoogte
- maaiveldhoogte
- profiel

Allesporenkaart

AM19141 - Kerkstraat te
Moergestel

Schaal 1:250

0 2 4 6 8 10 m

aeres milieu

v1.0_04-07-2019_JMV

